

مشکلات سرایداران باواریزی اردیبهشت‌ماه حل می‌شود؟

سخنگوی وزارت آموزش و پرورش؛ فوق‌العاده ویژه سرایداران از ۶هزار و ۵۰۰ تا ۹هزار و ۳۰۰ امتیاز بسته به شرایط سرایداران اعم از متاهل یا مجرد و سایر مؤلفه‌ها اعمال می‌شود

در حوالی نیمه شب و زمانی که دیگر هیچ‌کس در مدرسه نیست، چراغ‌های کم‌بسی‌و راهروهای مدرسه را روشن می‌کند و مشغول تمیز کاری می‌شود. در سکوت نیمه‌شب، افکاری که سال‌ها با او بوده‌اند به سراغش می‌آیند؛ نگرانی‌های معیشتی، روزهای سخت کار و امیدوی که گاهی رنگ می‌یازد، اما حالا چندروزی می‌شود که خبری در راهروهای مدرسه پیچیده، خبری که برای او و بسیاری از همکارانش، روزنه‌ای به آینده‌ای بهتر است؛ افزایش حقوق سرایداران مدارس، هرچند این خبر ابتدا به شکل یک شایعه در میان کارکنان مدرسه پیچید، اما وقتی وزارت آموزش و پرورش تأیید کرد که حقوق سرایداران در سال جاری بین ۲۰ تا ۲۵ درصد افزایش خواهد یافت، لبخند روی صورت بسیاری از آنها نقش بست، اما هنوز مشخص نیست که آیا این تغییر تنها یک عدد روی کاغذ است یا به واقعیت تبدیل می‌شود.

■ **زندگی در سایه کار سخت**

سرایداران مدارس که به «بابای مدرسه» معروف هستند، همیشه پشت صحنه‌اند. آنها زنگ‌های تفریح را در راهروها می‌گذرانند، پیش از آمدن دانش آموزان، کلاس‌ها را آماده می‌کنند، و شب‌ها آخرین کسانی هستند که چراغ‌های مدرسه را خاموش می‌کنند و از آنجا می‌روند، اما هیچ‌گاه پاداش رجماتشان به اندازه کافی نبوده است. حالا این افزایش حقوق، هر چند اندک، امیدی را در دلشان زنده کرده‌است.

یکی از سرایداران که حدود هشت سال به این شغل مشغول است، درباره دشواری‌های روزمره‌اش می‌گوید: «هر روز ساعت ۵ صبح بیدار می‌شوم تا مدرسه را برای ورود بچه‌ها آماده کنم. تا شب سر پا هستم، اما آخر ماه وقتی حقوقم را می‌گیرم، هشتم گروی نیم است. نمی‌دانم این پول را به کدام زخم زندگی بزنم و چطور از عهده هزینه‌های فرزندم برپایم. بی‌تردید افزایش حقوق برای کسانی چون او، همانند نوری در تاریکی است.

در یکی از مدارس جنوب پایتخت، سرایدار باسابقه‌ای که ۱۵ سال از عمرش را صرف این شغل کرده، می‌گوید: «سال‌هاست به سختی کار می‌کنیم، اما همیشه اولویت‌های دیگر جلوی افزایش حقوقمان را گرفته‌اند. حالا امیدوارم که این بار واقعا تغییری در زندگی‌مان احساس کنیم. شاید بتوانم

برای دخترم لباس نو بخرم و زندگی بهتری را برای او بسازم.»

■ **افزایش حقوق از اردیبهشت ماه**

قرار است افزایش حقوق سرایداران مدارس از اردیبهشت ۱۴۰۴ اجرایی شود، و حقوق آنها به‌طور میانگین ۵ میلیون تومان افزایش یابد. علی‌فراهِ، سخنگوی وزارت آموزش و پرورش، اعلام کرده که فوق‌العاده ویژه سرایداران در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ آمده‌است و از ۶هزار و ۵۰۰ تا ۹هزار و ۳۰۰ امتیاز بسته به شرایط سرایداران اعم از متاهل یا مجرد سرایدار خدمتگزار یا قطع‌کننده اعمال می‌شود. او می‌گوید: «این افزایش حقوق در حکم اردیبهشت لحاظ خواهد شد، زیرا برای اجرای آن، هماهنگی‌هایی با سازمان برنامه و بودجه لازم است. معوقات فرودین نیز همه را با حقوق اردیبهشت واریز خواهد شد.» علاوه بر آن، حداقل ۲ هزار نیروی جدید سرایدار و خدمتگزار استخدام خواهند شد تا کمبود نیروی انسانی در این بخش جبران شود. آزمون استخدامی این نیروها در تیرماه ۱۴۰۴ بر گزار خواهد شد. طبق اعلام کارگرنی ادارات آموزش و پرورش، احکام جدید سرایداران صادر شده و حقوق این افراد، تا حدود ۵۵ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان افزایش یافته‌است.

■ **لزوم توجه به کمبود نیرو**

هر چند افزایش حقوق سرایداران گامی مثبت در بهبود شرایط معیشتی آنهاست، اما واقعیت این است که بسیاری از مدارس همچنان از کمبود شدید نیروی انسانی و سرایدار رنج می‌برند. این کمبود تنها وظایف سرایداران را چندبرابر کرده، بلکه برخی مدیران مدارس را مجبور ساخته تا والدین دانش آموزان را برای کمک در نظافت مدارس فراخوانند یا منابع شخصی خود را برای استخدام نیروهای خدماتی خارج از سیستم آموزش و پرورش به هزینه کنند. اجرای موفق طرح افزایش حقوق سرایداران، نیازمند نظارت دقیق، تأمین منابع مالی پایدار و استخدام نیروی کافی است، تا فشار کاری سرایداران کاهش یابد و شرایط کاری آنها بهبود پیدا کند. بی‌تردید، بدون توجه به این بحران، مشکلات سرایداران نه‌تنها حل نخواهد شد، بلکه در آینده تشدید می‌شود.

چهارشنبه

وزارت آموزش و پرورش به سر مقاله «جوان» پاسخ داد

اقدامات کلینیکی در بهبود روند یادگیری دانش آموزان

پس از انتشار سرمقاله‌ای با عنوان «ترجیح عدالت آموزشی بر خشم خواس» در ۲۷ فروردین ماه، وزارت آموزش و پرورش پاسخی را به دفتر روزنامه ارسال کرده‌است. پاسخ وزارت آموزش و پرورش به سرمقاله «جوان» با عنوان «ترجیح عدالت آموزشی بر خشم خواس» که در ۲۷ فروردین ماه منتشر شده است، به این شرح است: معاونت آموزش ابتدایی و آموزش متوسطه وزارت آموزش و پرورش همواره از نقای کیفیت آموزش، کاهش فقر یادگیری و پیگیری موضوع بازمانده‌گان از تحصیل را به عنوان اولویت‌های راهبردی خود تلقی نموده و در همین راستا، اقدامات متعددی را در سطح کشور طراحی و به مرحله اجرا در آورده‌است. بر این اساس، برخی از مهم‌ترین اقدامات صورت گرفته در سال تحصیلی جاری به شرح زیر به اطلاع می‌رسد:

۱- اجرای طرح «حاجی» (حمایت‌های آموزشی مستمر از یادگیرندگان باهدف شناسایی و پوشش دانش آموزان دارای اختلالات یادگیری از طریق ارائه خدمات آموزشی و مشاوره‌ای همدند

۲- اصلاح روش‌های آموزش و تقویت فعالیت‌های گروه‌محور در کلاس درس از طریق طراحی ۴۵۲ سناریوی آموزشی و تولید ۱۹۱ عنوان فیلم آموزشی جهت بهبود فرایند یاددهی - یادگیری
۳- تمرکز بر تقویت مهارت‌های پایه دانش آموزان با اجرای برنامه‌های نظیر جشنواره جابرن حیان، فرصت‌های متنوع یادگیری، طرح نوروزی از نقای سواد خواندن و نوشتن و آموزش مهارت‌های دیجیتال
۴- ارتقای صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان با تشکیل ۱۶ هزار و ۱۵۰ اجتماع یادگیری و مشارکت بیش از ۲۹۴ هزار معلم در بستر سامانه شاد و برنامه‌های آموزش مستمر
۵- تشویق به خلاقیت و تبادل تجربیات معلمان در قالب برگزاری جشنواره اصلاح روش‌های تدریس در سطوح منطقه‌ای، استانی و ملی
۶- شناسایی، جذب و آموزش دانش آموزان بازمانده از تحصیل: از مجموع ۱۹۵ هزار و ۷۷۹ کودک ۱۱۶ تا ۶ سال بازمانده از تحصیل، تاکنون ۲۷ هزار و ۳۵۰ نفر شناسایی و جذب شده‌اند و پیگیری برای سایر موارد نیز در حال انجام است.
۷- تشکیل کمیته تخصصی برای ارتقای سواد پایه در دروس کلیدی (ریاضی، علوم، فارسی) و تدوین راهکارهایی برای بهبود جایگاه کشور در آزمون‌های بین‌المللی مانند تیمز و پرلز
۸- ایجاد دبیر خانه تخصصی ارتقای سواد خواندن، نوشتن و حساب کردن در استان سیماکان و تولید بسته‌های یادگیری ویژه برای دانش آموزان، اولیا و معلمان
۹- پایش مستمر عملکرد تحصیلی دانش آموزان در سطح استان‌ها و ارائه بازخوردهای اصلاحی و اجرای اقدامات کلینیکی به منظور بهبود روند یادگیری

شنبه ۲۳ اردیبهشت ۱۴۰۴ | ۱۵ ذی‌القعده ۱۴۴۶

جامعه

سرویس اجتماعی ۶۰۰۲۳۸۸۵

آخرین امید جمعیت زایمان دهه‌شستی‌هاست

معاون بهداشت وزارت بهداشت: با توجه به آمار برای پنجره باز جمعیتی حدود کمتر از ۱۵ سال فرصت داریم

امسال در حالی به استقبال هفته ملی جمعیت می‌رویم که تعداد موالید در کشورمان روی سراسیمه‌ی سقوط حرکت می‌کند و بعد از یک دوره کوتاه تجربه کاهش شیب کاهش موالید، این بار با کاهش منفی ۷ درصدی موالید در سال ۱۴۰۳ نسبت به سال ۱۴۰۲ مواجهیم. زنان تا ۴۹ ساله که متولدین سال‌های ۱۳۵۵ تا ۱۳۶۸ هستند، ۶۰ درصد ساختار سسنی زنان هستند. شاهد آن کشور را تشکیل می‌دهند، یعنی دهه شصتی‌ها آخرین فرصت پارووی جمعیت کشور هستند. ■ ■ ■

بر این اساس با وجود رشد آمار زنان متاهل کشورمان با کاهش تعداد موالید روبه‌رو بوده‌ایم، به گونه‌ای که سال ۱۳۶۵ میزان ۲ میلیون موالید از ۱۰ میلیون زن متاهل گزارش شده و این در حالی است که تعداد موالید کشور از جمعیت ۱۶ میلیون نفری زنان متاهل در سال ۱۴۰۳، یک میلیون گزارش شده‌است. شیب کاهشیی جمعیت در حالی روز به روز تندتر می‌شود که انگار دست اندر کاران امر حوشان نیست «جمعیت» را برزند. البته به‌مرکز فرهنگ، اقتصادی و حتی امنیتی است. از همه مهم‌تر اینکه به تعبیر معاون وزیر بهداشت افزایش جمعیت به سختی انجام می‌شود، اما باید بدانیم که سقوط جمعیت به راحتی اتفاق می‌افتد.

از دیبهشت ماه در تقویم کشورمان به عنوان روز ملی جمعیت نامگذاری شده‌است، روزی که حدود سال قبل رهبر معظم انقلاب در آن هشتاد‌های کلی جمعیت را برای رونق‌دهنده کشور، کارشناسان درباره وضعیت جمعیت کشورمان و از دست رفتن سیمایی جوانی جمعیت امری است که از سال‌ها قبل اتفاق افتاده به‌خصوص اینکه سیاست‌های تجدیدی جمعیت کشور در دهه ۷۰ در همان سالهای نخست به بار نشست

کزارش ۲ زهراچندری

انگار کرونا قصد ندارد دست از سر ما بردارد! افزایش بیماری‌های تنفسی طی هفته‌های اخیر موجب شده تا معاون بهداشت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در نامه‌ای به معاونان بهداشت دانشگاه‌های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نوشت: «با وجود اعلام پایان وضعیت ضرورت افزایش و تشدید اقدامات مراقبتی و پیشگیرانه در برابر بیماری‌های حاد تنفسی، به ویژه بیماری کووید و آنفلوآنزا تأکید کند. عین حال قیاد مرادی سرپرست مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت ضمن تأکید بر رصد مستمر عفونت‌های تنفسی در کشور می‌گوید «سویه جدید و خطرناکی از کووید ۱۹ در کشور و دنیا در گردش نیست. سویه‌های در گردش، سوه‌های معمول هستند. سویه‌های که شرایط اضطراب را ندارند. همچنین نگرانی چندانی در خصوص ایجاد سویه جدید یا تغییر رفتار و بیروس وجود ندارد.» وی در عین حال از مردم می‌خواهد در اماکن شلوغ ماسک بزنند و نکات بهداشتی را رعایت کنند. ■ ■ ■

ویروس کرونا با همان کووید و بیروس تازه‌ای نیست. کووید ۱۹ جهشی از ویروس در سال ۲۰۱۹ بود که به پاندمی بیماری‌های تنفسی در دنیا منجر شد و بیش از دو سال دنیا را با خود درگیر کرد و موجب مرگ چندین میلیون نفر شد. این ویروس اما هنوز هم وجود دارد. همچنانکه پیش از پاندمی ۲۰۱۹ هم بود، اما ظاهر آسویه‌های تازه‌تر کرونا به اندازه کووید ۱۹ کشنده و خطرناک نیستند. با وجود این، تجربه ناخوشایند پاندمی کرونا در ۲۰۱۹ موجب‌شده تا با احتیاط بیشتری نسبت به گردش ویروس موضع‌گیری کنیم و با آن مواجه شویم.

شنبه ۲۳ اردیبهشت ۱۴۰۴ | ۱۵ ذی‌القعده ۱۴۴۶

جامعه

سرویس اجتماعی ۶۰۰۲۳۸۸۵

اثر گذار باشد.» رئیس‌ی با بیان اینکه معافیت مالیاتی از سیاست‌های افزایش جمعیت به حساب می‌آید، توضیح داد: «کشور مجارستان برای مادران دارای بیش از سه فرزند معافیت مالیاتی در نظر گرفته است و معافیت مالیاتی برای مادران دارای بیش از سه فرزند از سال گذشته در کشور ما نیز مصوب شده و اجرامی‌شود.»

معاون بهداشت وزارت بهداشت با بیان اینکه وضعیت جمعیتی در کشورهایی نظیر ژاپن و کره جنوبی نیز مساعد نیست، توضیح داد: «افزایش جمعیت به سختی انجام می‌شود، اما باید بدانیم که سقوط جمعیت به راحتی اتفاق می‌افتد. کره جنوبی تا سال ۲۰۲۳ با سقوط جمعیت مواجه بوده اما با اقداماتی توانسته تا حدودی از این موضوع جلوگیری کند. روند کاهش جمعیت در تمام دنیا وجود دارد.»

■ **کاهش سرعت کاهش موالید با اجرای قانون جوانی جمعیت**

آیا قانون جوانی جمعیت و اسناد بالادستی این حوزه اجرایی شده‌است؟ این سؤالی است که در مواجهه با آمار و اطلاعات جمعیتی با آن مواجه می‌شویم. اما معاون بهداشت وزارت بهداشت درباره تأثیر اجرای قانون جوانی جمعیت و حمایت از خانواده معتقد است: «با اجرای این قانون، سرعت کاهش موالید کمتر شده است.» وی برای اثبات حرفش به آمار استناد کرد و افزود: «بر اساس اطلاعات سازمان ثبت احوال، تعداد موالید سال گذشته ۹۷۹ هزار و ۹۳۰ نفر است که حدود ۷ درصد نسبت به سال ۱۴۰۲ کاهش یافته‌است.»

رئیس‌ی درباره افزایش تولد فرزندان سوم و بیشتر هم اینگونه توضیح داد: «اگرچه تعداد موالید کشور در سال گذشته کاهش یافته اما تعداد زایمان‌های سوم، چهارم، پنجم و بیشتر افزایش یافته است، به طور مثال، زایمان سوم در سال گذشته به ۱۸/۵ درصد رسیده در حالی که در سال ۱۴۰۲ معادل ۱۷/۸ درصد بود.»

وی درباره میانگین سنی مردان و زنان به هنگام تولد اولین فرزند گفت: «میانگین سنی زنان و مردان به هنگام تولد اولین فرزند به ترتیب ۲۷/۵ و ۲۳/۳ است. بیشترین میانگین سنی زنان به هنگام اولین تولد برای تهران با میانگین سنی ۳۰/۶ است و کمترین میانگین سنی برای سیستان و بلوچستان با میانگین سنی ۲۲/۶ است. همچنین بیشترین میانگین سنی به هنگام تولد برای مردان برای استان تهران با عدد ۳۴/۸ و کمترین با میانگین ۲۷/۱ برای سیستان و بلوچستان است.»

■ **دیگر عوامل کاهش جمعیت**

رئیس‌ی در ادامه به دیگر عوامل کاهش جمعیت، با بیان اینکه آمار ازدواج حدود ۲ درصد کمتر شده، گفت: «ستان سیماکان در صدر استان‌های با کمترین میزان ازدواج و استان تهران نیز در صدر استان‌های با بیشترین میزان ازدواج قرار دارد.» وی به گفته وی میانگین سن ازدواج برای زنان و مردان به ترتیب ۲۴ و ۲۸/۳ است و این در حالی است که فاصله تولد فرزند اول با زمان ازدواج حدود ۴ سال است. این نگاه معاون بهداشت، وزارت بهداشت جوانی جمعیت کشور مجارستان از تولید ناخالص ملی این کشور حدود ۵ درصد است.

رئیس‌ی با بیان اینکه موضوع جوانی جمعیت از اهمیت فراوانی برخوردار است، گفت: «کنته مهم و اساسی این است که «جمعیت» یک میحث فرهنگی، اقتصادی و حتی امنیتی است. نگاه به موضوع جمعیت نباید به صورت خطی باشد و نگاه به این موضوع تنفسی چندین‌بار بیشتری در حوزه جمعیت حوزه‌های اقتصادی و فرهنگی می‌تواند بر جمعیت

خیز دوباره کرونا بعد از پایان وضعیت اضطراری

سرپرست مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت: سویه جدید و خطرناکی از کووید در کشور و دنیا در گردش نیست

لازم را به نظام بهداشتی و درمانی کشور ارائه می‌دهد. نامه معاونت بهداشت وزارت بهداشت به دانشگاه‌های علوم پزشکی در راستای همین وظایف و به منظور حفظ آمادگی و هوشیاری نظام سلامت برای مواجهه با بیماری‌ها است.»

■ **سویه‌های در گردش، خطرناک نیستند**
مرادی با بیان اینکه سویه جدید و خطرناکی از کووید در جریان نیست، درباره ویروس اخیر کرونا اینگونه توضیح می‌دهد: «سویه جدید و خطرناکی از کووید در کشور و دنیا در گردش نیست، سویه‌های در گردش، سویه‌های معمول هستند.»

به گفته وی کووید ۱۹ به یک بیماری بومی در سطح جهان تبدیل شده و رصد این بیماری به منظور شناسایی تغییر رفتار از برنامه‌های معمول وزارت بهداشت است. سسویه‌های در گردش هم از سویه‌های معمولی هستند که شرایط اضطراب را ندارند. همچنین نگرانی چندانی در خصوص ایجاد سویه جدید یا تغییر رفتار ویروس وجود ندارد. سرپرست مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت درباره ضرورت رعایت پروتکل‌های بهداشتی می‌افزاید: «رعایت ادب بهداشتی به مردم توصیه می‌شود. شست‌وشوی دست‌ها از اهمیت فراوانی برخوردار است و از مردم می‌خواهم که دست‌های خود را مرتب بشویند. اگر به عفونت‌های تنفسی مبتلا هستید، استفاده از ماسک ضروری است.»

■ **رشد آرام کرونا**
محمدرضا صالحی، عضو کمیته کشوری علمی کرونا در این باره می‌گوید: «بررسی‌های با نگر این است که میزان عفونت‌های تنفسی طی دو هفته گذشته نسبتاً افزایش یافته و این موضوع به طور ویژه در هفته پیش بیشتر مشهود است.»

اثر گذار باشد.»

رئیس‌ی با بیان اینکه معافیت مالیاتی از سیاست‌های افزایش جمعیت به حساب می‌آید، توضیح داد: «کشور مجارستان برای مادران دارای بیش از سه فرزند معافیت مالیاتی در نظر گرفته است و معافیت مالیاتی برای مادران دارای بیش از سه فرزند از سال گذشته در کشور ما نیز مصوب شده و اجرامی‌شود.»

معاون بهداشت وزارت بهداشت با بیان اینکه وضعیت جمعیتی در کشورهایی نظیر ژاپن و کره جنوبی نیز مساعد نیست، توضیح داد: «افزایش جمعیت به سختی انجام می‌شود، اما باید بدانیم که سقوط جمعیت به راحتی اتفاق می‌افتد. کره جنوبی تا سال ۲۰۲۳ با سقوط جمعیت مواجه بوده اما با اقداماتی توانسته تا حدودی از این موضوع جلوگیری کند. روند کاهش جمعیت در تمام دنیا وجود دارد.»

■ **کاهش سرعت کاهش موالید با اجرای قانون جوانی جمعیت**

آیا قانون جوانی جمعیت و اسناد بالادستی این حوزه اجرایی شده‌است؟ این سؤالی است که در مواجهه با آمار و اطلاعات جمعیتی با آن مواجه می‌شویم. اما معاون بهداشت وزارت بهداشت درباره تأثیر اجرای قانون جوانی جمعیت و حمایت از خانواده معتقد است: «با اجرای این قانون، سرعت کاهش موالید کمتر شده است.» وی برای اثبات حرفش به آمار استناد کرد و افزود: «بر اساس اطلاعات سازمان ثبت احوال، تعداد موالید سال گذشته ۹۷۹ هزار و ۹۳۰ نفر است که حدود ۷ درصد نسبت به سال ۱۴۰۲ کاهش یافته‌است.»

رئیس‌ی درباره افزایش تولد فرزندان سوم و بیشتر هم اینگونه توضیح داد: «اگرچه تعداد موالید کشور در سال گذشته کاهش یافته اما تعداد زایمان‌های سوم، چهارم، پنجم و بیشتر افزایش یافته است، به طور مثال، زایمان سوم در سال گذشته به ۱۸/۵ درصد رسیده در حالی که در سال ۱۴۰۲ معادل ۱۷/۸ درصد بود.»

وی درباره میانگین سنی مردان و زنان به هنگام تولد اولین فرزند گفت: «میانگین سنی زنان و مردان به هنگام تولد اولین فرزند به ترتیب ۲۷/۵ و ۲۳/۳ است. بیشترین میانگین سنی زنان به هنگام اولین تولد برای تهران با میانگین سنی ۳۰/۶ است و کمترین میانگین سنی برای سیستان و بلوچستان با میانگین سنی ۲۲/۶ است. همچنین بیشترین میانگین سنی به هنگام تولد برای مردان برای استان تهران با عدد ۳۴/۸ و کمترین با میانگین ۲۷/۱ برای سیستان و بلوچستان است.»

■ **دیگر عوامل کاهش جمعیت**

رئیس‌ی در ادامه به دیگر عوامل کاهش جمعیت، با بیان اینکه آمار ازدواج حدود ۲ درصد کمتر شده، گفت: «ستان سیماکان در صدر استان‌های با کمترین میزان ازدواج و استان تهران نیز در صدر استان‌های با بیشترین میزان ازدواج قرار دارد.» وی به گفته وی میانگین سن ازدواج برای زنان و مردان به ترتیب ۲۴ و ۲۸/۳ است و این در حالی است که فاصله تولد فرزند اول با زمان ازدواج حدود ۴ سال است. این نگاه معاون بهداشت، وزارت بهداشت جوانی جمعیت کشور مجارستان از تولید ناخالص ملی این کشور حدود ۵ درصد است.

رئیس‌ی با بیان اینکه موضوع جوانی جمعیت از اهمیت فراوانی برخوردار است، گفت: «کنته مهم و اساسی این است که «جمعیت» یک میحث فرهنگی، اقتصادی و حتی امنیتی است. نگاه به موضوع جمعیت نباید به صورت خطی باشد و نگاه به این موضوع تنفسی چندین‌بار بیشتری در حوزه جمعیت حوزه‌های اقتصادی و فرهنگی می‌تواند بر جمعیت

درسلك آفتاب

مبدی مولایی

سوق الوراقین، عنوان خیابانی بود در قلب بغداد در سده چهارم و پنجم هجری، هنگامی که این شهر، پایتخت فرهنگی جهان اسلام بود. خیابانی که دو کناره آن را غرفه‌ها و فروشگاه‌های بزرگ کتاب، پهلوی و پهلوی هم قرارگرفته بودند. کتابان و کتاب‌فروشان، نسخه‌هایی خطی و گرانسنگ از متون پارسی، عربی و یونانی را در غرفه‌ها عرضه می‌کردند و این بازار، نه تنها محل خرید و فروش کتاب‌های کهن و تازه‌های نشر، که محفلی برای تبادل اندیشه‌های نو بود.

یاقوت حموی، جغرافیدان سده ششم، در کتاب خود روایت می‌کند که حکیمان و دانش‌طلبان در سوق الوراقین گرد هم می‌آمدند و در باب فلسفه و کلام و فقه گفت‌وگو می‌کردند. این سوتر در نیشابور نیز، بازارهای کتاب، نسخه‌هایی از آثار پزشکی و نجومی را به کاروان‌های تجار جاده ابریشم می‌سپردند که آثار دانشی و فرهنگی ایران تا چین و هند راه یابند.

نقل است که داستان‌های «هزار و یک شب»، با ریشه‌های پارسی و عربی، از همین مسیر و از دل کاروانسراه‌ای این جاده بود که به شرق و غرب سفر کرد و در سده‌های بعد، الهام‌بخش ادبیات اروپا شد. علمای بزرگ شیعه، این پاسداران اصیل معرفت نیز، در این تبادل تمدنی نقشی سترگ داشتند. شیخ طوسی در نجف، کتابخانه‌ای تأسیس کرد که هزاران هزار نسخه خطی را در خود جای داده بود. این کتابخانه، که وقف طلاب شد، چون نماییگاهی دانشی، دانش پژوهان را از بغداد، هند، ری و حتی ماوراءالنهر به سوی خود می‌خواند. انگار که چشمه‌ای جوشان از علم و فرهنگ که به سراسر جهان جاری بود. در سده‌های بعد، علامه مجلسی رحمه‌الله در اصفهان، کارگاه‌های بزرگ برای تکثیر متون دینی راه‌اندازی کرد که آثارش تا هند گورگانی و عثمانی و یمن صادر می‌شد؛ کارگاه‌هایی که به بازتولید فرهنگی معارف شیعه در جهان اسلام انجامید.

مجموع این تلاش‌ها نشان می‌دهد که برای علمای شیعه، کتاب نه تنها ابزاری رای حفظ دین، که وسیله‌ای برای ایجاد شبکه‌های معرفتی و پیوندهای فرهنگی بود. در دوره تیموری نیز، به واسطه وجود شاهان و حاکمان علاقه‌مند به کتاب و شعر و فرهنگ، هرات به مرکز فرهنگی ایران بدل شد. دربار تیموریان نمایشگاه‌هایی برای نمایش نسخه‌های نفیس، مانند دیوان حافظ یا کلیله‌و دمنه مصور، برپا می‌کرد که سفیران عثمانی و هندی را به شگفتی وامی‌داشت. نسخه‌ای از: «خمسه نظامی» که در هرات تیموری آماده شده بود، به دربار عثمانی اهدا شد و همین نسخه امروز در موزه‌های ترکیه گواه این تبادل تمدنی است.

این نمایشگاه‌های موقت، اجاز دیپلماسی تمدنی بودند که ایران را به‌عنوان کانون حکمت و هنر معرفی می‌کردند. در نتیجه همین تلاش‌های ارزنده و اتصالات گسترده بین تمدنی بود که همواره در طول تاریخ، آثار اصیل و کتب پر حکمت اندیشمندان ایرانی، از شفا و ایبنولین تا سهروردی و گلستان سعدی و دیوان حافظ، تا بحارالانوار و کافی در گستره‌ای وسیع و پهناور از جغرافیا، به بسط و جهان شمولی اندیشه‌های این بزرگان منجر شد. کتاب‌ها همواره، پیش‌تر و بیش‌تر از سیاستمداران و جنگ‌جویان در گسترش قلمرو فکری و نفوذ ایندولوژیک در سراسر جهان دور نقش داشته‌اند. امروز، نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب تهران، ادامه‌دهنده این سنت دیرین تمدنی است.

این رویداد، که سالانه بازدیدکننده‌های بسیاری را به خود جذب می‌کند، فراتر از یک بازار کتاب، صحنه‌ای برای گفت‌وگوی تمدن‌هاست. حضور ناشران خارجی، از کشورهای عربی و ترکیه تا اروپا و آسیای شرقی، ظرفیت این ارادار د که نمایشگاه تهران را به کانونی برای تبادل فرهنگی بدل کند، نمایشگاه کتاب تهران، در بستر جهانی‌سازی، فرصتی بی‌مانند برای احیای نقش تمدن ایران به‌عنوان پل تمدن‌ها فراهم آورده‌است. نقشش که امروز نمایشگاه‌های کتاب گفت‌و را دشوار می‌سازند، کتاب، این رسانه بی‌مرز، می‌تواند زمینه‌ساز تفاهم متقابل و هم‌افزایی فرهنگی تمدن‌ها باشد.

اگر قوه عاقله فرهنگ امروز ایران، نمایشگاه را به عنوان فرصتی بزرگ برای دیپلماسی موقت، نیاز نگاه‌ها حضور اندیشمندان و محققان کشورهای مختلف ببیند و نه صرفا چند غرفه کوچک موقتی برای عرضه کتاب‌های، هر غرقه در این نمایشگاه، در پیجای بازتابنده به سوی فرهنگ‌های دیگر، و هر کتاب، دعوتی به بازاندیشی در مشترکات انسانی، نقشش که امروز نمایشگاه‌های کتاب قاهره و مسقط و شارجه بصورت سالانه در توسعه سرمایه‌های فرهنگی کشورهایشان ایفا میکنند و نقشی که نمایشگاه‌های یر زرق‌ورق کشورهای حاشیه خلیج فارس در جلب سرمایه‌های تجاری جهانی ایفا می‌کنند، بسیار فراتر از نقش فعلی نمایشگاه تهران است. این رویداد، نه تنها میراث بازارهای سوق الوراقین و نمایشگاه‌های تیموری را زنده نگه می‌دارد، که به ایران امکان می‌دهد تا در قرن بیست‌ویکم، بار دیگر مشعل دار تبادل تمدنی در منطقه باشد.

خبر کوتاه

■ مدیرکل آموزش و پرورش شهر تهران با اشاره به اینکه شهر به جدید هیچ‌یک از مدارس غیر دولتی هنوز اعلام نشده است، گفت: امسال مصر هستیم با تخلفات مدارس حتی مدارس غیر دولتی افراد خاص هم برخورد جدی شود.

■ رئیس کل سازمان نظام پزشکی کشور با اعلام تشکیل پرونده قضایی برای ۵هزار سایت پزشکی غیرمجاز گفت: این سایت‌ها که در حوزه پزشکی و زیبایی فعالیت داشتند به پلیس فتا معرفی و پرونده قضایی برای آنها تشکیل شد.

■ رئیس کمیته ایمنی شورای شهر تهران گفت: از تعداد ۱۲۹ ساختمان نایمن به ۶۰ ساختمان رسیدیم و امیدواریم تا پایان سال بتوانیم مسئله نایمنی ساختمان‌ها را برطرف کنیم.

■ مرکز رصد جمعیت سازمان ثبت احوال کشور اعلام کرد: در سال ۱۴۰۳ تعداد ۵۵ هزار و ۴۵ رویداد ازدواج با اختلاف سن کمتر از یکسال بین زوجین به ثبت رسیده‌است.

■ رئیس سازمان بهزیستی کشور از ایجاد باشگاه‌های مهر و گفت و گو برای سالمندان خبر داد و گفت: این باشگاه‌ها با استفاده از ظرفیت مدارس در ساعات بعد از ظهر که فعالیت آموزشی ندارند، ایجاد شدند.

سازمان آگهی‌های روزنامه جوان تلفنی آگهی می‌پذیرد ۸۸۵۴۵۴۸۸ - ۰۲۱